

**DEFENSIE
LA DÉFENSE**

Homeland Ops

Tenuitvoerlegging van het
juridisch kader

OF 3 Pierre DEGEZELLE, LEGAD.

AGENDA

- I. Inleiding
- II. Juridisch kader & Opdracht
- III. Gebruik van geweld
- IV. Juridische « bijzonderheden »
- V. Operationele « bijzonderheden »
- VI. Way ahead

DEFENSIE
LA DÉFENSE

I. INLEIDING

- Start Ops in Jan 15 na aanslagen Charlie Hebdo en anti-terrorisme actie Verviers

**JE SUIS
CHARLIE**

- Versterking van politie door Mil op 'bedreigde' plaatsen – Vnl. Int inst/synagogen → Static Ops

I. INLEIDING

- Aanslagen in Parijs 13 Nov 15
  - Inzetaantal
  - Meer “dynamische” inzet
    - Kerstmarkten
    - Events met grote mensenmassa

DEFENSIE
LA DÉFENSE

I. INLEIDING

- Aanslagen in Brussel & Zaventem 22 Mar 16
→ problematiek “fouilles”.

II. JURIDISCH KADER

- **Beslissing MR 17 Jan 15**
  - 300 Mil
  - Maandelijks hernieuwd
- **Opvordering CG FedPol, art. 111 wet geïntegreerde politie van 7 Dec 98**
- **Protocolakkoord 17 Jan 15 / 13 mar 15**

Geen wettelijke basis: uitvoeringsmodaliteiten steun (C², procedure aanvragen, facturatie, statuut, aansprakelijkheid & schade, ...)

II. JURIDISCH KADER

OPDRACHT: In kader van nationale anti-terrorisme dispositief

1. Beschermen van personen
  - * BEL MIL
  - * Politie
  - * Personen (in gebouwen/plaatsen) onder bescherming
2. Beveiligen van posten/plaatsen/gebouwen

II. JURIDISCH KADER

OPDRACHT: In kader van nationale anti-terrorisme dispositief

1. Actoren bepaling beveiligde plaatsen

- ✓ OCAD
- ✓ Crisiscentrum BiZa
- ✓ DAO
- ✓ Lokale politieoverheden

2. Via COps – CHODOPORDER – Naar Det

II. JURIDISCH KADER - HOE

- WET:
  - 7 dec 98: art. 111: CG kan voor de **handhaving van de openbare orde** en de **uitvoering van de opdrachten van gerechtelijke politie**, wanneer de middelen van de federale politie ontoereikend blijken, de **bijstand** vorderen van de krijgsmacht, wanneer deze de enige is die de noodzakelijke technische en menselijke middelen kan leveren.
- Bijstand = STEUN

II. JURIDISCH KADER - HOE

- Wet op het politieambt van 5 aug 92: Artikel 7/5
  - De commandant van elk detachement van de krijgsmacht die samen met de politie moet optreden, is verplicht de **instructies** in acht te nemen, welke aan hem worden gericht door de politieambtenaar die de leiding heeft van de operaties.
  - Hoewel de politieambtenaar de **leiding** van de operaties heeft, behoudt de commandant van het detachement van de krijgsmacht het bevel over zijn detachement.
  - Het **gebruik van wapens** door de personen die **niet tot de politie** behoren, wordt in dat geval geregeld overeenkomstig artikel **38, 1° en 3°**.

II. JURIDISCH KADER- HOE

- Artikel 38 °1 en °3: gebruik van vuurwapens tegen personen:
    - 1° in het geval van wettige verdediging
    - 3° wanneer in het geval van volstreekte noodzakelijkheid, de politieambtenaren (...) de aan hun bescherming toevertrouwde personen, posten, vervoer van gevaarlijke goederen of plaatsen op geen andere wijze kunnen verdedigen.
- Tegen recht op leven = artikel 2 EVRM?

II. JURIDISCH KADER - HOE

- Wet voorlopige hechtenis van 20 Jul 90, artikel 1:
    - 3° iedere particulier die iemand vasthoudt die bij een misdaad of wanbedrijf op heterdaad betrapt werd, geeft de feiten onverwijld aan bij een agent van de openbare macht.
- = basis voor vrijheidsberoving bij indringing / beschadiging / wapendracht /...

III. GEBRUIK VAN GEWELD

- **Wettige verdediging**
- **Retentierecht** betrapping heterdaad
misdaad/wanbedrijf

2 hypothesen:

- Politie afwezig
- Politie aanwezig

IV. JURIDISCHE BIJZONDERHEDEN

- Bevoegdheden van de Mil
  - Geen algemene bevoegdheden bestuurlijke politie: fouilles, arrestaties, contrôle ID, beslag, handboeien.
  - Art. 14 Wet Politieambt: enkel politie
    - statische posten, contact via ASTRID
    - use of force: wettige verdediging/retentie

IV. JURIDISCHE BIJZONDERHEDEN

- Patrouilles

patrouilleren= handhaving openbare orde.

Indien Mil patrouilleren (stand alone) *schijn* van handhaving van openbare orde.

Evolutie: statische opdrachten posten –
administrative *moves* tussen twee posten –
beschermen plaatsen - patrouilles

IV. JURIDISCHE BIJZONDERHEDEN

- Fouilles
  - Geen wettelijke bevoegdheden « fouilleren »
  - Niet verboden om visuele controles met toestemming van betrokkene (Cass. 19 Mar 2002).
- Way ahead:
  - toegangscontroles openbare plaatsen
  - Steun van politie / toestemming COps
  - Weigering: info politie – contrôle
  - Toegang wordt ontzegd

IV. JURIDISCHE BIJZONDERHEDEN

- Beledigingen, bedreigingen, spuwen naar Mil
  - Art 448 Sw (+ 444 Sw):
    - Beledigen door daden in het openbaar.
    - Beledigen drager is van het openbaar gezag of van de openbare macht met woorden in zijn hoedanigheid of wegens zijn bediening.

V. OPERATIONELE BIJZ.

- Metro Weststation
- Zuidstation
- Louisaplein
- « *hot pursuit* »

Mitigerende factoren:

- Positive *à priori* houding OM.
- Gebruik van geweld = proportioneel.

Mandaat = anti-terreur ≠ criminaliteit « gemeen recht »

Risico's:

- Insubordinatie
- Postverlating

VI. WAY AHEAD

- Toekennen van bijzondere bevoegdheden van bestuurlijke politie aan militairen – steun politie.
- Voordelen:
  - Proportioneel antwoord op dreiging.
  - In overeenstemming met democratische waarden EVRM.
  - Rechtszekerheid.

Conclusie

- Wettelijke basis OVG = « Steun ».
- Gebruik van geweld: wettige verdediging en retentierecht.
- « Specials »: politionele bevoegdheden, patrouilles, toegangscontroles
- Incidenten: « geen paniek ».